

Svítit na cestu

(bohoslužby v Javorníku v neděli 5. 12. 2021)

Čtení: 2Pt 3,1-15a

Světlana Greplová

Text: Mt 25,1-13

Bratři a sestry, milí přátelé,

Syn člověka přijde, ujist'uje nás evangelista Matouš. Ale věříme tomu? Skutečně přijde? Nasvědčuje něco kolem nás, že by Boží spravedlnost měla zvítězit? Nebo si spíš lidé navzájem ubližují, hledají svůj prospěch? Poctivé a spravedlivé považují za hlupáky... A přece jsme zváni čekat příchod Syna člověka! Jsme zváni slavit Jeho advent! Navzdory posměvačům, o kterých píše apoštol apoštol Petr.

Syn člověka přijde. Přijde a vezme nás na svatební hostinu! Nás všechny On sám zve na tu nejradostnější událost, jakou si ani nedovedeme představit! Má pro nás jen jeden úkol: svítit mu na cestu, až bude přicházet. „*Tehdy bude království nebeské, jako když deset družiček vzalo lampy a vyšlo naproti ženichovi.*“ (v.1) Svítit na cestu... Jako ty družičky z dnešního podobenství. Všechny přijaly pozvání na svatbu, se všemi se na hostině počítá. Všechny ušly velký kus cesty ženichovi naproti. A všechny vyšly s hořící lampou, s hořícím srdcem. A přece nebyly všechny stejné. „*Pět z nich bylo pošetilých a pět rozumných. Pošetilé vzaly lampy, ale nevzaly si s sebou olej. Rozumné si vzaly s lampami i olej v nádobkách.*“ (v.2-4) A je to venku. Pointa se nám tu prozrazuje hned na začátku. Horlivé a krátkodobé nadšení nebude stačit! Teď lampy hoří. Ale jak dlouho hořet vydrží?

A co my? Možná kdysi jsme hořeli pro Ježíše. Naše srdce pro Něj hořelo. Ale nevyhořeli jsme tak trochu časem? Nepřipadáme si vyhaslí? Jako ten, komu došla šťáva. Hoří naše lampy a svítí? Nebo je naše existence prázdnou nádobou? To se stává, že člověk přestane radostně zářit, svítílka mu hasne a světlo v něm se stává tmou. Olej se spotřebovává, když se používá. Jak ale nový olej doplnit? Kde najít ten pravý zdroj světla? Co je moudré, rozumné jednání? A co naopak pošetilé, bláznivé?

Pošetilé je nepředvídat, že se věci mohou změnit. Že mohou nastat nesnáze a komplikace. Že může přijít nepohoda. Pošetilé je myslet si, že Kristus přijde, když Ho já čekám. Pošetilé je stavět dům na písku, jak řekl Ježíš v jiném podobenství. Že může přijít déšť? No a? Teď svítí sluníčko! Tak co! Teď moje lampa hoří! O co jde?

Naproti tomu moudré je připravit se, že věci nemusí jít hladce a hned. Moudré je stavět na skále, na pevném základě. Moudré je naslouchat Ježíšovým slovům a plnit je. Moudré je, jak radí apoštol Petr, žít svatě a zbožně. Žít s Bohem. Žít z Boží lásky a moci. Moudré je žít z Božího odpuštění. Žít v důvěrném vztahu se svým Pánem. Činit Jeho vůli. Naplňovat Boží úkol, Boží záměr. Moudré je naplňovat svůj život nadějí, láskou a vírou. Vírou, která má dlouhý dech. Vírou, která není jen souhrnem názorů. Vírou, která spoléhá na Krista a projevuje se novým způsobem života. Kdyby se nám totiž vytratil obsah víry, zůstala by zase jen prázdná forma.

Moudré družičky prostě vzaly svůj úkol vážně. Na svoje poslání se připravily. Ale ani ony nevydržely bdít. Ženich se zdržel. Zdržel se víc, mnohem víc, než kdokoliv čekal. Možná se protáhlo vyjednávání svatební smlouvy, jednání s otcem nevěsty. Svatba nemůže být bez ženicha, to postrádá smysl. Nezbyvá než čekat a čekat. Být bdělý. Být připravený. Jenže být neustále bdělý, být neustále ve střehu, to nikdo dlouho nevydrží. A tak všechny družičky bez výjimky podlehly únavě, všechny bez výjimky usnuly. „*Když ženich nepřicházel, na všechny přišla ospalost a usnuly.*“ (v.5)

Což o to. Ty rozumné, ty si to mohou dovolit. Kdo věří v Krista a Kristu, kdo spoléhá na to, co On pro nás vykonal, co pro nás a naši záchranu vydobyl na golgatském kříži, může klidně spát. Kdyby se stalo nevíme co, nemůže je to odloučit od Jeho lásky. Až ženich přijde, rychle se dají do pořádku a můžou mu jít naproti.

Ale co ty pošetilé? Jaké bude jejich probuzení? Kdyby se radši snažily se dát do pořádku, co předtím zameškaly! Musely přece vidět, že ty druhé mají náhradní olej a jim chybí! Spánek tragicky omezuje jejich akceschopnost. Nikdo by neměl jít spát, dokud nevložil svůj život do Božích rukou. Dokud u Něho nesložil své dluhy a svůj hněv. Dokud od Něho nepřijal odpuštění. Dokud nespolehl na Jeho lásku a Jeho milosrdenství...

A je to tu. V nejméně očekávané chvíli se to stalo. „*Uprostřed noci se rozlehl křik: 'Ženich je tu, jděte mu naproti!'*“ (v.6) Všecky družičky se rychle probudily, rychle se snažily zprovoznit své čadící či vyhaslé lampy. „*Všechny družičky procitly a dávaly do pořádku své lampy.*“ (v.7) Teď se teprve ukáže rozdíl. Rozumné dolévají olej, upravují knot a lampy opět vydávají jasné světlo. Mohou jít naproti ženichovi. Mohou splnit svůj úkol.

Ale co udělají ty pošetilé? Začnou škemrat. „*Tu řekly pošetilé rozumným: 'Dejte nám trochu oleje, naše lampy dohasínají!'*“ (v.8) Zní to logicky. Máme se přece dělit. Jenže o některé věci se dělit nejde i kdyby zrovna člověk chtěl. Zkuste třeba někomu dát kousek svého zdraví. Někomu, kdo ho zoufale potřebuje. Rádi byste, ale nejde to. Můžete někomu dát vitamíny, léky, svou krev, ale nemůžete mu dát kousek svého zdraví. Nebo někomu dejte kousek štěstí, radosti, kousek víry... O některé věci se prostě dělit nemůžeme. I kdybychom sebevíc chtěli. „*Ale rozumné odpověděly: 'Nemůžeme, nedostávalo by se nám ani vám. Jděte raději ke kupcům a kupte si!'*“ (v.9)

Pošetilé družičky propásly příhodný čas. Ženichovo velké zdržení jim dalo šanci něco udělat! Někde si olej obstarat. Jenže ony si nevšimly včas, že jim něco důležitého chybí. Ušnuly na vavřínech. Ale odběhnout teď je opravdu, ale opravdu neskutečně pošetilé... Kdo ví, jestli by je ženich přijal i s čadícími lampami. „*Ale zatímco šly kupovat, přišel ženich, a které byly připraveny, vešly s ním na svatbu; a dveře byly zavřeny.*“ (v.10)

Konečně je tu průvod, na který tak dlouho čekaly. Rozumné družičky se k němu radostně připojily. Konečně mohly splnit svůj úkol. Úkol, na který se tak pečlivě, a tak dlouho chystaly. Svítit na cestu ženichovi a jeho doprovodu. A pak se s ním radovat na svatební hostině. Jenže jen polovina...

Druhá polovina družiček svoji šanci propásla. Propásla příhodný čas. Ještě jednou přišly škemrat, ale bylo pozdě. Zavřené dveře jsou definitivní prohrou. „*Potom přišly i ty ostatní družičky a prosily: 'Pane, pane, otevři nám!' Ale on odpověděl: 'Amen, pravím vám, neznám vás.'*“ (v.11-12) Nezná je, protože s ním nemají žádný vztah.

Tady je, myslím, klíč k porozumění tomuto podobenství. Ženich tu neříká: nebyly jste tu, nebo neměly jste olej... Říká: neznám vás. Ale poznat někoho v řeči Bible přece znamená víc než jenom znát jméno a tvář. Poznat někoho znamená vztah. Důvěrný, intimní vztah. Jenomže ten právě pošetilé družičky s ženichem nemají.

„*Bděte tedy, protože neznáte den ani hodinu.*“ (v.13) S kterými družičkami se ztotožníme my? S těmi moudrymi? Myslím, že toto podobenství chce, abychom se ztotožnili právě s těmi pošetilými. A abychom se s nimi ztotožnili včas. Abychom si včas všimli, jestli nám něco důležitého nechybí. A abychom to mohli změnit. Abychom se mohli stát těmi moudrymi, rozumnými. Abychom se mohli obrátit od pošetilsti k rozumnosti. Od hloupého sobectví k lásce. Od prázdného zahledění do sebe k životu ve vztahu s Kristem. Protože až Ženich přijde, bude pozdě vracet se pro to, co jsme měli mít a nemáme.

Toto podobenství nám tedy ani tak neukazuje, jak to jednou bude. Ukazuje spíš, jak důležitá je přítomnost. Nejde o to, vypočítávat lhůtu, která zbývá. Jde o to se soustředit na život v poslušnosti Božího slova. Na přítomnost našeho Vzkříšeného Pána. Na vztah s ním. Na život s ním. S ním, který je Světlo světa. Protože jenom tehdy, když svůj každodenní život prožíváme s ním, když se s ním radíme, když jeho posloucháme, když z jeho lásky a odpuštění žijeme, můžeme to jeho světlo odrážet i na cestu lidem kolem nás, a to už i dnes.

Modlitba po kázání:

Nebeský Otče, čas se nachýlil, tvůj Syn přichází, a my jsme tak prázdní. Vyznáváme, že často už jsme s Tebou nepočítali, Tvoje slovo jsme odložili na jindy, své dny si žijeme podle svého. Síly jsme vyplývali na své zájmy, své starosti a své radosti. Smiluj se nad námi a odpusť nám. Pane Ježíši, děkujeme, že nám dáváš novou šanci. Děkujeme, že Ty sám nás probouzíš a nabízíš nám všechno, co potřebujeme, abychom zahořeli láskou k Tobě, dokud je čas. Duchu svatý, proměňuj nás, ať v Tvé moci smíme být také světlem druhým lidem. Amen.